

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalna bilanca.

Klerikalno prizadevanje, pridobiti absolutno večino v deželni zbor, se je klavrno izjalovilo. Klerikalci so sicer pridobili dva mandata, toda za to se nimajo zahvaliti sami sebi, svoji moči in svojemu uplivu, ampak le slučajnim okoliščinam. Kočevsko-ribniški mandat so pridobili samo, ker ni bilo mogoče vseh Kočevcev spraviti na volišče, ker se je samo 53% kočevskih volilcev udeležilo volitve, idrijski mandat pa so dobili vsled zveze s socialnimi demokrati, katera zveza je tako jasno pokazala zaničljivost duhovniške stranke.

Vzlic temu pa so klerikalci izračunali, da je njih politična bilanca jako ugodna. Pustimo jim to veselje! V resnici je njihova politična bilanca ravno tako na »švindlu« zasnovana, kakor bilanca »Gospodarske zveze« in »Vinogradniškega društva«, kar se vidi že iz bolestne tožbe zaradi vipavsko-idrijskega okraja.

Naj so tudi klerikalci dobili razen jednega vse kmetijske mandate, dejstva vendar ne morejo utajiti, da ima napredna stranka v raznih kmetijskih okrajih mogočno zaslombo, in sicer ravno v tistih okrajih, ki so najinteligentnejši. »Slovenec« se je sicer povzpél do gorostasne trditve, da so kmetje na Gorenjskem in v ljubljanski okolici najinteligentnejši, a to mu verjame samo, kdor niti pojma nima o razmerah, ali kdor meni, da je množina zavžitega žganja in število pretepov in ubojev merilo za kulturno stanje. Vsak drugi človek pa se mora »Slovenčev« trditvi samo smejeti.

Še smešnejša pa je »Slovenčeva« trditev, da klerikalci v mestih napredujejo. Pridobili so pač izmed nižjih slojev nekaj volilcev, to pa vsled volilne reforme, ki so jo izvedli liberalci, ali meščanstvo je ostalo, kakršno je bilo, in to meščanstvo je pri volitvi sijajno dokumentiralo, da je in ostane napredno.

Tudi o uradništvu govori »Slovenec«

veliko. Za Ljubljano je celo izračunal, da je glasovalo 600 uradnikov za narodno-naprednega kandidata. Faktično se je v Ljubljani udeležilo volitve 332 uradnikov. Mej temi je kaci 20 »Kruzifixbeisserjev«, ki se udeležujejo rednih skrivnostnih zborovanj pri jezuitih, in ki so seveda glasovali s klerikalci. Narodno-napredna kandidata sta torej dobila v Ljubljani kaci 300 uradniških glasov in blizu 600 meščanskih glasov. V drugih mestih je povsod le malo uradništva in ne more uradništvo uplivati na izid volitev.

Sicer pa je naša stranka ponosna na to, da ima tudi poleg meščanstva uradništvo na svoji strani, kajti prav to ji da pravico, da nastopa kot zastopnica vse slovenske posvetne inteligence. Stranka, ki ima vse posvetno razumništvo na svoji strani, tisto razumništvo, ki je jedini nositelj in branitelj narodnih in političnih idealov slovenskih, za katere se naš kmet ne meni dosti več, kakor za lanski sneg, taka stranka ima in bo imela vedno veliko več vpliva na javne razmere, kakor klika spekulantov, ki si je z najostudnejšo zlorabo verskih svetinj prisleparila nekaj mandatov od politične sile nevednega in kulturno daleč zaostalega našega kmeta.

Naj torej le delajo klerikalci svoje politične bilance tako, kakor so delali pri »Gospodarski zvezi« in pri »Vinogradniškem društvu«, mi jim le povemo, da nas za bodočnost ni strah!

Gorenjska kmetijska šola.

(Govor bivšega poslanca J. Lenarčiča v dež. zboru kranjskem.)

Visoka zbornica! Oglasil sem se k besedi, da nekoliko pojasnim stališče, katero zavzemam o tem predmetu, ker ne soglašam s predlogom združenih odsekov. — Meni je v prvi vrsti ležeče na tem, kakor tudi g. predlagatelju samemu, da se gorenjska kmetijska povzdigne. Glede sredstev za doseg tega smotra pa sva z

g. predlagateljem različnega mnenja. Gospoda predlagatelj in poročevalec sta mnenja, da se smoter da doseči tem potom, ako se na Gorenjskem napravi nekaka splošna kmetijska šola. — V kolikem obsegu naj se pa napravi ta šola, se danes še ni pojasnilo, to je po predlogu prepuščeno neki enketi, katera bi se po prodlogu gosp. poročevalca imela razgovarjati in sklepati v bistvu in obsegu te šole. Gospod poročevalec je omenjal, da je pričakoval od strani dež. odbora, da bo isti v tej zadevi prišel z bolj konkretnimi predlogi, in da isti ne bo tako nekako skrito namigaval, da mu pravzaprav taka šola na Gorenjskem ni posebno pri srcu. Meni se vidi pa naravno, da dež. odbor ni prišel s konkretnim predlogom, ker se je bal, da bi na Gorenjskem ne dobili družega Grma. Gosp. poročevalec je naravnost dejal: »Stauden entspricht nicht«. Jaz mislim, s temi besedami je najhujše obsojen njegov predlog. Jaz pa bi bil mnenja: »Stauden entspricht, so viel es überhaupt entsprechen kann« in popolnoma prepričan sem, če se bode na Grmsko šolo tako vplivalo, da se nje delokrog omeji, kakor se je bilo tudi nasvetovalo pri posvetovanjih v odsekih, da bode ta naša šola lahko prav dobro uspevala. — Jaz mislim, da za povzdigo gorenjskega kmetijstva le tedaj kaj storimo, ako vzgojimo popolne ljudi, take ljudi, ki morejo brez strahu stopiti v praktično življenje ter so v svoji stroki popolnoma in ne samo polovičarsko izvežbani.

Če napravimo na Gorenjskem splošno kmetijsko šolo in sprejmemo v isto tak material učencev, kakor pride v druge kmetijske šole te vrste, je čisto naravno, da dobimo ljudi, kateri za druge študije niso sposobni, za nadaljevanje učenja v srednjih šolah niso, za porabo doma niso sposobni, ker so še prešibki; sami torej ne vedo, kam bi se potaknili, toraj na kmetijsko šolo z njimi. Zato so pa tudi uspehi temu primerni, — kajti vidimo,

žalibog, da se absolventi takih šol po veliki večini ne posvetijo zbranemu poklicu, marveč si iščejo povsod drugod zaslužka, kjer si mislijo boljše služiti svoj kruh, kakor pri kmetijstvu. — Opozarjam na okolnost, da je mnogo absolventov grmske šole postalo financarji, dacarji, natakarji itd. itd.

Vsekakor so ti ljudje se oddaljili svojemu poklicu. Ako torej hočemo res kaj doseči, skrbimo, da vzgojimo take ljudi, kateri so se res kaj koristnega naučili, in kateri imajo, ko izstopijo iz šole, toliko praktične izvežbanosti, da morejo kak del kmet. podjetja samostojno in z uspehom voditi. — Zato sem bil jaz mnenja, kakor tudi dež. odbor, da bi na Gorenjskem kazalo ustanoviti neko špecijalno šolo, koja bi gojila samo eno stroko kot glavno n. pr. mlekarstvo, vse drugo pa naj bi bilo tukaj le bolj postranskega pomena. O splošnem kmetijstvu govorilo naj bi se le toliko, da učenci dobe tudi neki pojem o kmetijstvu. Praktično govorjeno, sem jaz za to, da se napravi na Gorenjskem kaka uzorna sirarnica, oziroma mlekarica, koja bi imela nalog poleg izkoriščenja mleka iz bližnje in daljne okolice, izvežbati učence za popolne sirarje ali mlekarje, koji bi bili sposobni stopiti v službo po mlekarskih zadrugah po deželi, kakoršnih zadrug se bode še prav mnogo zasnovovalo po Kranjski.

Sedaj smo, žal, v tem neprijetnem položaju, da moramo segati po tujcih in inozemcih, ki nam to važno panogo kmetijstva oskrbujejo. — Meni se zdi ta panoga jako važna, in lahko bi se s primerno ureditvijo dalo doseči popolno izučenje in izvežbanost učencev. Dvomim pa, da bo šola, kakor je mišljena od gospoda poročevalca združenih odsekov, dosegla svoj namen, kajti nameravan delokrog šole je preobširen in bojim se, so-deč po skušnjah, da se ljudje v posameznih strokah ne bodejo naučili toliko, kolikor bi se morali. (Dalje prih.)

LISTEK.

Židinja.

Velika opera v 5 dejanjih. Besede spisal Eugen Scribe. Uglasbil J. F. Halévy.

(Konec.)

Cetrto dejanje.

Eudora, katera ljubi iskreno Leopolda, ga hoče rešiti, zato gre v sodno poslopje k Rehi, da bi jo pregovorila, naj vzame vso krivdo na-se.

Eudora (častniku).

Tu našega ukaz je prezidenta, dovedite takoj, kot pravi, Reho sem!

(Častnik odide.)

Moj Bog, da bom nezvestega rešila smrti, podeli meni moč, njej pa vodi srcé. Da ga srama otmem, čem umreti nevesta.

(Častnik pripelje Reho in se odstrani.)

Reha.

Kaj tirate me iz žalnega domovanja? Li čaka mene smrt?

Pozdravljena naj bo!

(Zagleda Eudoro.)

Kdo tukaj? Moj Bog, sovražnica mi!

Eudora.

Sovražnica, ki, oh, pomoči prosí.

Reha.

Midve pač nikdar več se ne pobotava.

Eudora.

Za-se ne maram nič, oh, zanj samo bojim se!

Sodišče sveto skoro že se bode zbralo, in vedi, le ti samó iztrgaš mu lahko to žrtev grozne smrti. Obsodijo ga, oh!

Reha.

Potem častim sodnike, pravičen njih bo rek; hvalo vso jim zato!

Eudora.

Ne daj mu ti umreti, daj zopet mu živeti, čuj prošnje mi gorké! Ž njim srečna bodi v sveti, samo daj mu živeti!

Reha.

Jaz! krivdo odpustiti?

Jaz! žitje mu rešiti,

ki dal me bo umoriti,

da žil bi dni lepé?

Zaman so vse prošnje.

Eudora.

Ž njim usmiljena ti bodi, govori mi takó, da sod ga osvobodí!

Reha.

Da kriv on ni?

Pa veš, da stre mi žitja cvet, da še ljubezni čut je v srci zanj razvnet!

Tedaj pa zadoné turobni udarci zvona, začuje se razjarjeno vpitje in hrup ljudstva.

Eudora.

Ne čuješ li? tamkaj zvoné, ta vrišč, ta hrup, tu sém vedó ga že.

(Ozre se skozi okno.)

Glej, on, glej, on, že vedo ga pred sodnika!

Vedno vnetejšé prosi Eudora Reho ter jo na kolenih roti, naj reši Leopolda. Končno premaga židinjó ljubezen in usmiljenje.

Reha.

Kristjanka naj ne bo za vzor kdaj plemeniti, a ubogi židinjí! Da, odpuščam mu.

Ljubezen do Leopolda ju zbliža, da se objameta ter ločita v prijateljstvu. Reha pa pove prišedšemu Brogniju, da reši Leopolda, sama pa hoče umreti.

Brogni.

Življenje le oče tvoj tebi ohrani, naj odpove on se veri, in prosta boš!

Na to pripelje častnik Eleazarja, kateremu prigovarja kardinal, naj se odpove židovski veri, da reši tako sebe in hčer smrti.

Eleazar (razjarjen).

Čul sem prav?

Sramotil je našega Boga.

Vero naj bi očetov zatajil?

Brogni.

Umreti ti želiš?

Eleazar.

Danes naj umrem še!

A poprej, malo prej

jaz se kristjano osvetim,

tebi osvetim!

Ko Napolja je voj

Rim nekda oblegal,

ravnali kruto tam plenilci so s teboj in stan so tvoj neusmiljeno zažgali. Umirajočo soprogo —, ljubeznivo ti hčerko, ki vzrla komaj svet, so tebi vgrabili!

Brogni.

Tega, barbar, spominjaš me?

Kako ta strašni dan,

ki oropal me je vsega,

bi zabiti jaz mogel?

Eleazar.

Ne, ne, vgrabili niso vsega...

Žid rešil živega otroka tvojega je, jaz ga poznam.

Zaman so vse kardinalove prošnje, naj mu pove, kje je hči; Eleazar se ne da omečiti, ob robu groba mu izjavi, da ponese svojo tajnost seboj, da mu ne izda, kje prebiva hčerka. A ko se Brogni odstrani, začnó Eleazarja mučiti dvomi, ali stori prav, da se maščuje tako kruto, da žrtvuje tej osveti brezobzirno ljuljeno Reho.

Eleazar (sam).

Reha, ko dal nekoč te Bog mi je za hčerko, in s svojo hranil tebe roko sem ljubó, prisegel sem svetó, da čuvam tvoje žitje; zdaj pa tiram tebe sam jaz v smrt. Reha, sam jaz tiram tebe v smrt! Le zini, pa bi te oprostili.

Premaga ga ljubezen, in že je sklenil, da Reha ne sme umreti. Tedaj pa začuje krik fanatičnega ljudstva, ki v besnem sovraštvu do židov vpíje:

V Ljubljani, 27. septembra.

Nemško vojaštvo v Avstriji.

Za vojaškimi paradami na Nemškem in Francoskem se vrše sedaj tudi na Avstrijskem. Nemški cesar Viljem je imel genialno misel poslati nemške vojake na potu s Kitajskega preko Avstrije zopet domov. Tako torej tudi naša država ne ostane v sezoni vojaških parad osamljena. V Trstu so bili nemški vojaki sprejeti z nabitnicami in z brezplačnim obedom, v Ljubljani z nagovori in z brezplačno večerjo, na Dunaju pa ostanejo celo dva dni ter se bode vršila velika vojaška slavnost, pri kateri bo sodelovala vsa dunajska garnizija. Kakor v Trstu in v Ljubljani, pa bode imela tudi dunajsko slavje nemških »zmagovancev« izključno vojaški značaj. Civilne osebe nimajo pristopa, meščanstvo in narod sme gledati parado le iz primerne daljave. Dunajski občinski svet je hotel Pruse povabiti celo na magistrat, da bi jim tam izrazil svoje občudovanje, a vojaški krogi so to ponudbo odklonili. Gotovo je, da avstrijski narodi ne simpatizirajo s temi slavji, ki požro po nepotrebnem le mnogo denarja. Postopanje vojaških krogov pa kaže, da imajo narodi pristop k vojaštvu le takrat, kadar je treba plačati, sicer pa se jih — odklanja. Hrupne parade pri sprejemu Prusov pa so še tolikanj nesimpatičnejše avstrijskim narodom, ker se je prihod avstrijskih vojakov iz Kitajske, kjer so se tudi odlikovali, docela ignoriral. Tako množe tudi v naši državi take vojaške parade le še bolj že itak nemalo antipatijo do dragocenega militarizma.

Tolstoj o rusko-francoski zvezi.

Italijanski pisatelj Pietro Mazzini se je obrnil do ruskega pisatelja Tolstega z vprašanjem, kaj misli ruski narod o zvezi s Francijo, ali je ruski narod tudi tako navdušen za zvezo s Francijo in kakšen pomen ima ta zveza za civilizacijo. Tolstoj je odgovoril na vsa vprašanja negativno. Ruski narod sploh ne ve za to zvezo, če pa ve, da ima ta zveza le vojni, sovražni namen, mu je le zoprna do skrajnosti. Ruski narod za zvezo ne more biti navdušen, nego je celo skrajnje nezaupen in poln suma radi nenadne ljubezni Francozov, ki ni z ničemer utemeljena. Francija ima od te zveze le škodo, saj je morala že v marsičem odnehati ter dovoliti koncesije, ki so tradiciji in napredkažljivosti francoskega naroda samo kvarni. Še večjo škodo pa ima od te zveze ruski narod, kajti sedaj se ruska vlada, ki je najdespotičnejša, najbolj nazadnjaška in najkrucejša v vsej Evropi, za mnenje evropskih vlad sploh nič več ne briga, zato pada ruska civilizacija in ruska vlada postaja vsak dan bolj nazadnjaška in despotična. Ta zveza je torej le na škodo obeh narodov.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Kaplandije poročajo, da se je mnogo farmerjev iz okraja Sutherlanda

združilo pod poveljništvom Maritza, Louwa in Smitha. Bržčas bo Kaplandija zadnje bojišče, na katerem se odloči bodoča usoda Burov. Tudi Malan je vdrl v Kaplandijo, prej pa je bil pri Dewetu v Oranju ter je dobil posebne ukaze. Therona, ki je pripeljal seboj okoli 100 mož, je zgrabil major Capper, a brez uspeha. Scheeper je vdrl proti severozahodu preko Mairingspoorta. Botha je došel preko Dejagersdrifta ter se utaboril na gori Khandi na strani proti Transvaalu. Bloemfontein je tako odrezan od vseh zvez, da vlada v njem hudo pomanjkanje živil. Kitchener poroča: Od 16. t. m. je padlo 29 Burov, ranjenih je bilo 16 in ujetih 350; 48 se jih je udalo. Ker so udrli Buri tudi v Natal, je poslal Kitchener tjakaj angleške čete, katere vodi general Lyttleton. Buri so okoli Dewetsdorpa, Myburgha, Foucheya in Ladygreya. Smitha preganjata generala Goringe in Drau, a tudi Haig je poslal čete za njim. Vojna se je torej preložila iznova v Natal, kjer se je začela ter v Kaplandijo. Buri so postali čudovito agilni. Njihovi oddelki se pripravljajo povsod ter napadajo z največjimi uspehi vlake, angleške čete in njihova skladišča. Angleški listi trdijo, da je to poslednje pljuskanje plamena, predno ga požre tema.

Dopisi.

Na Jeličnem vrhu, 24. septembra.

Živio naš poslanec, gosp. Božič! Vse napenjanje, vse grozjenje klerikalno ni nič pomagalo, tudi molitve strastnih duhovnov in ženišč niso spravile Habetovega Franceljna v deželni zbor. Joj, kakšna jeza po farovžih! Da bi le kaka žilica ne počila, ali da bi iz kože ne ušli! In žegnani »Slovenec« piše, da smo zmagali le vsled nečuvnega pritiska! Seveda, ker imajo od satanske jeze zalite oči, se jim vse narobe vidi, in ker jim še laž in hinavstvo čepita na jeziku, ni čudo, da se jim na jeziku vse obrne, kar jim pride iz srca, »ki je za blagor ljudstva in za božjo resnico vneto«. Kako lepo se čita v »Slovenecu«: »Ljudstvo je govorilo!« Od kdaj pa je še duhovščina s škofom tvorila ljudstvo? Naj bi pustili ljudstvu prosto voljo, ki so jo sedaj vpregli v svoje špehaste vajete, bi volitve drugače izpadle. Koliko klerikalcev, ali pravzaprav, koliko priprostitih kmečkih ljudij, ki niti ne vedo, kaj je klerikalec in kaj liberallec, sem slišal, da bi volili gosp. Božiča, ki nekaj zna in ve, ker ga poznajo, ne pa Habeto, ko bi ne bilo to »zoper sv vero«, kakor so rekli »gospod kaplan«. In pa tisto besedičenje, da so volitve tajne! Duhovščina, vprašam, kje je na Kranjskem en sam koteček, kje so bile volitve tajne? Pač bi bilo za duhovščino lepše, če bi za druge reči hodila tako marljivo od hiše do hiše, kakor za volitve in biro. Kdaj pa se vidi kak kaplan na potu od hiše do hiše zaradi drugih, njemu pripadajočih opravkov? — In Vas ni strah, gospod župnik gorski, da bi Vas božja pravica,

ki jo imate vedno na jeziku, a ne v srcu, ne zadela, ko hočete, kakor sem slišal, ovreči Božičevo izvolitev, češ, ni šlo po pravici, liberalci so krivično delali! Gosp. župnik, ker ste tako pravični, zakaj pa ne ovadite sebe, kar bi bilo prav umestno? Le pojdite, če hočete, da boste enkrat pošteno nakracani! — Ena kapljica pravice je že zadela Črnovrčce, ki so po izvolitvi Habetovi razobesili zastave in so jeli popivati in rajati; ali prišla je vest, da je gospod Božič zmagal, in poparjeni so vtaknili klerikalci rep med noge, in liberalci, zavedni naprednjaki so ponosne zastave razobesili. Imeniten prizor!

Človek bi mislil, da je vsaj ena duša med klerikalci poštena! Pa ni tako. Tretji pogorelec naše občine je strastno podpisan klerikalec. Prvo pomoč je dobil od liberalcev od gg. Premiersteina in Grudna, in potem tudi od vseh liberalcev, od g. župnika pa skoro gotovo nič ali prav malo. Na Kovačevem Rovtu se je bahal ta gospod in kazal desetake, češ, to so nabrali klerikalci. Ko pa je bil vprašan, če je en groš vmes njegov, je denar brž skril v žep. Hm! — Posebno se je trudil za pogoreleca neki zaveden narodnjak, da je nabral jako veliko lesa. Potem mu je hotel pridobiti še večjo podporo, seveda ne od Habetovega Franceljna, tega »ljubljenca«, pač pa od nekega drugega prijatelja kmetov, katerega se je pa pogorelec tako vstrašil, da ga ni šel volit, ker je »luterš jeberalec«. V zahvalo pa je ta narodnjak žel veliko hvaležnost — pardon! Hvaležnost? Hm! Dejal bi klerikalno hvaležnost, ki se pa pri nas poštenih ljudih imenuje nehvaležnost in surovost. Izrazil se je, da od liberalcev noče nobene podpore, da naj nabrani liberalni les zgine na mestu, kjer je! In še več reči je izbruhnil ta pogorelec! Bog obvaruj, če bi postavil hlev z liberalnim lesom! Iz pekla bi strela vanj treščila, on sam bi pa niti v pekel ne prišel, ker bi bila ta kazn zanj premajhna! Bog bi si moral izmisliti kaj hujšega. — »Bohlonej za vse!« Le tako naprej, saj bode tudi kozolec moral biti postavljen, tam bo pa zaničevani liberalni les še lahko prišel v porabo. Kajne, klerikalni les Vrščičanov bo boljši, ker bo žegan? Samo to glejte, da ne bo prišla kaka liberalna golazen pod skorjo! Toliko naj bo za zdaj. Prihodnjič pa še kaj!

Z dežele, 25. septembra. Predno se šolsko leto na deželni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu prične, vabijo se učenci z raznimi obljubami v zavod. Z naslednjimi vrstami nikakor nočem zavodu škodovati, nasprotno trdim, da je za vsacega kmetijskega človeka velike važnosti, ali nekaj se mora le pojasniti. Več ali manj uplivala je na moje roditelje in na mé trditev vodstva, da učenci, ki absolvirajo z dobrim vspehom ta zavod, imajo prednost pred drugimi pri vojakih in da služijo le dve leti. Podpisani je dovršil zavod na Grmu z dobrim vspehom in prišel potem k voja-

kom. Kako sem se jaz in moji roditelji čudili, ko pretečeta dve leti, a mene le ne pošljejo na »Urlaub«. Kljub prošnji na okrajno glavarstvo, klub prošnji na bataljon v Klosterneuburgu, kjer sem služil, kljub rekurzu na vojno ministrstvo, moral sem tri leta služiti. Opomnim pa, da sem služil pošteno, brez kazni, v občo zadovoljnost svojih predstojnikov, a ne dve, pač pa tri leta. To poročam zato, da se stvar zjasni, in da morda še kdo drugi ne bo v nadi vsled te reklame vodstva na Grmu šel k vojakom v službo na dve leti, služiti pa bo moral, kakor jaz in drugi, tri cela leta.

Leopold Benčina,

bivši računski podčastnik v 15. Pionir-bataljonu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. septembra.

— **Osebnosti.** Višji poštni oficijal v Ljubljani, g. Ivan Košiček, je imenovan poštним kontrolorjem.

— **Slovensko gledališče.** Jutri se bo proizvajala prvič na slovenskem odru veličastna Halévyjeva opera »Židinja«. V njej se predstavi slovenskemu občinstvu primadona gđ. Nédbalova, ki poje naslovno vlogo. Vlogo žida Eleazarja poje g. Olszewski, ki prištevata to vlogo med svoje najboljše. Vlogo kardinala Brognija poje g. Vašiček, prince sinje Eudore gđ. Noemi, Ruggiera pa g. Nolli. V vlogi princa Leopolda nastopi prvokrat g. Krampera, novi drugi tenorist. Plesne točke izvajajo članice zhora in gospe Lierova. Odbor dramatičnega društva je oskrbel za to opero več novih kostumov ter izdal v posebni brošuri libretto, oziroma njegovo vsebino. Brošura je dobila v Šešarkovi trafiki.

— **Lože za slov. predstave.** »Dramatično društvo« ima še naslednje lože na razpolago: V parterji št. 6 in polovica št. 4 na levi, v I. nadstropji polovica št. 3 na levi in polovica št. 4 na desni, v II. nadstropji št. 3 na levi in št. 5 na desni. Pogoj se izvedo v Šešarkovi trafiki.

— **Razmere v Vevčah in v okolici** so vsled neprestanega hujškanja klerikalcev, sosebno duhovnikov, postale neznosne. Človek že ni varen življenja, ako je količkaj na sumu, da je liberallec. Podivjani klerikalci bi ga najraje ubili. Tako je pred kratkim neki naprednjak prišel v gostilno, v kateri je bilo več članov Riharjevega pevskega društva. Dva teh katoliških junakov sta brez vzroka napadla došlega naprednjaka a sta bila odbita. Stvar pride pred sodišče. Upamo, da se pri to obravnavi pojasnijo razmere v Vevčah in pri D. M. v Polju. »Katoliški« delavci so postali tako divji, da ima tovarna silno težavno stališče. Kakor besni nastopajo pri vsaki priliki. Zadnjič so grozili s štrajkom, ker je tovarna, ki itak nima veliko naročil, upeljala akordno delo. Dr. Šusteršič je prišel intervenirat, a opravič ni nič. Tovarni tudi ni dosti na tem, če se začne štrajk, ker lahko delo za celo leto in tudi za dlje opusti. Še v korist bi ji bilo, ker bi se vsaj iznebila teh večinoma kaj malo vrednih elementov, kar jih je zdaj na delu. Tudi v tovarni sami že ni več teh katoličanov v redu vzdržati. Predvčerajšnjim dopoldne so nakrat vzkipele tovarniške delavke in zahtevale, da mora tovarna odpustiti necega mojstra. V delavno dvorano je moralo priti orožništvo, da je ukrotilo te razjarjene »device« kaplana Riharja. Zahtevi teh babnic se seveda ne ugodil. Vodstvo tovarne je tudi dobilo pretilno pismo. V tem pismu se grozi ravnatelju in predstojniku pisarne, da je moral jeden od njiju že bežati (res je bil gosp. Winter s soprogo ob 10. uri zvečer napaden in kamnjan) drugič pa naj pazi, da se mu ne zgodi kakor nočnemu pazniku Remcu, katerega je, kakor znano, neki podivjani krščanski socialc kakor psa pobil in usmrtil. To pretilno pismo kaže najbolje, kake so razmere v Vevčah. Sicer pa je značilno, da je tudi fajmošter Kolar se predzrnil pisati ravnatelju pismo v tovarniških zadevah. To je že največja nesramnost, da se hoče zdaj že obskuren fajmošter vtikati v zadeve, ki ga nič ne brigajo in komandirati v tovarni. Čas bi bil, da se v Vevčah in okolici korenito napravi red.

Naj umró, naj se sežgó na grmadi; umre naj židovska svojat!

Eleazar.

Pili našo bi kri!

In jaz sem hotel že otroku prizanesti.

Ne, ne, nikdar ne!

Ti moj Bog, razsvetli mene,

milost tvojo da dobim!

Da nebo se mi odklene,

in po volji ti storim.

Daj, da hčerka moja zlata umrè

in odpri neba ji vrata,

da vpoKOji duša se.

Da bi jo radi kratkega življenja tu na zemlji pripravil ob večno izveličanje, tega ne sme storiti. Uverjen je, da stori prav, ako izroči Reho smrti; a vendar ga prevlada ljubezen, da se zgrudi onemogel na tla.

Peto dejanje.

Na javnem prostoru. Na desni in levi so tribune, natlačene ljudstva, zadaj pa velikanski kotel, v katerem vre olje. Rablja popravlja ogenj pod kotlom. Spredej so Brogni, Ruggiero, kardinalova garda, duhovniki, paži, častniki, obsojenca i. dr. — Ruggiero naznani Eleazarju in Rehi, da so ju sodniki obsodili na smrt.

Eleazar.

In Leopold?

Ruggiero.

Na ukaz najvišji on prognan je

iz nemških dežel.

Časti so vse mu vzeli,

in sicer čislani tako junak zbežal ves je potrt od vseh proklet.

Eleazar.

On ne umre tedaj!

On, ki skrunil je nedolžnost!

Vaši zakoni li oproščajo krivca?

Ruggiero.

Za njega priča najboljša rekoč:

on ni kriv!

Eleazar.

Kdo upa se to?

Reha.

Jaz.

Eleazar (se zdrzne.)

Reha!

Zbor.

Bog! Resnico da je govorila,

čast naj bo ti, večni Bog!

Reha.

Pred Bogom stojim

in si umreti želim.

O, to srce milo sodite,

če se kdaj vdaljo ljubavi je.

tirajoč me v pogubo.

Zato: ni bilo res, kar sem rekla poprej.

Zbor.

Prevara je strašna in grozna!

Umrè naj izdajnica ta!

Ruggiero.

Vi v slepi jezi ste, v svojega smotra dosego

moža uničili predrznega srca.

Cesarju ste celó očitali takó:

da sodil je krivó.

Smrt vaju čaka tam!

Prelomi svojo palico in jo vrže ob-

sojencema pod noge. Potem moli k Bogu, naj jima odpusti greh. Tako tudi ljudstvo. Eleazar pa dvomi zopet, ali dela prav, da izroča Reho smrti. Toda ona hoče umreti z očetom. Brogni pa prosi Eleazarja vnovič, naj mu pove, kje je njegov otrok. — Začujejo se trije udarci. Rablja pristopita ter odvedeta Reho.

Ruggiero.

Čas je že!

Eleazar.

Čakajte, čakajte!

Rablja izpustita Reho ter stopita nazaj.

Eleazar.

Reha, jaz umrjem zdaj.

Bi živela ti?

Če spreobrneš se in daš se tu krstiti!

Voli zdaj, moj otrok!

Reha.

Kristjanka jaz?

Smrt rajša si izvolim.

Rablja zopet zgrabita Reho ter jo vlečeta h kotlu. Kardinal Brogni pa se mej tem iznova približa Eleazarju ter ga roti, naj mu pove, kje je njegova hči. V tistem trenutku, ko vržeta rablja Reho v hotel, zakliče žid:

Glej, tam otroka svojega!

Potem gre zmagonosno mimo Brognija — v smrt. Kardinal se zgrudi na koleno, verseko fanatično ljudstvo pa zapoje: Končano vse, rod izraelski strašno zdaj je kaznovan.

— **Kapelan Oranič ne zna moliti Očenaša.** V Trnovem pri Il. Bistrici se je zgodilo čudo. Ljudje božji, strmite, to je neovrgljiva resnica! Čudo se je zgodilo, pa ne tako kakor v Lurdu, ampak vse nekaj drugega. Tisto velikanško čudo je namreč to, da kapelan Oranič ne zna moliti — Očenaša. Ali zakaj ne, saj je vendar »gusla« celih šestnajst let s svojim obilnim telesom šolske klopi. Toda pardon, gospod Oranič! Jaz vam delam krivico. Tisti čas ste bili suhi kakor kljuse Martina Krpana pri sv. Trojici, sedaj pa greste vidno narazen, a glava bi bila dobra za Blaznikovo pratiko kot simbol polnega meseca. Tukaj ste nedosegljivi, dragi moj Oranič! Toda k stvari! Ali ne veste, gospod Oranič, da stoji v Gospodovi molitvi med drugim tudi ta uprav veličastni nauk, ki preti kakor žareči blisk vsem maščevanjaželnim potuhnjencem, namreč nauk: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo — gospod Oranič! — odpuščamo svojim družnikom. Ne, tega debeli kapelan ne ve in ne zna, torej on ne zna moliti Očenaša. Ko je odlični gospod D., trgovec v Il. Bistrici, prerano umrl, niste šli ponj iz — maščevanja. On je bil liberallec, navdušen pristaš napredno narodne stranke. Ali to ni bilo zadosti. Še več, še več imate na vesti, gospod Oranič, vi, ki ob času volitve po skednjih v Jablanici in na Lemnu spite, da popisujete trepetajočim volilcem oblastno glasovnice, ali pa ustanovljate Marijine družbe, da dajete 800 ovenelim devicam 800 »požegnanih« in z odpustki napihnjenih medalij za 1600 kron. Dne 22. t. m. je navada, da se kropijo grobovi ranjeh, ne pa klerikalni ali liberalni grobovi. Vi pa, gospod Oranič, ste se ognili groba liberalca, umrlega D., a priča je bila njegova soproga, globoko užaljena vdova D. Seveda je šla gospa D. s potrtem srcem in žalostjo v prsih v župnišče, da se po toži župniku dr. Kržišniku, ali, bože moj, slabo je naletela. Mesto da bi dal dr. Kržišnik tolažbe potrti vdovi, izrazil se je odurno: »Meni je sploh žal, da sem šel ponj. Ko bi bil to preje vedel, bi ne bil storil tega. Govori se, da ranjki ni hodil k izpovedi. Oho! Govori se marsikaj in stare babe klepetajo tudi marsikaj, a iskati treba resnice, in resnica je, da je ranjki hodil k izpovedi v Reko, ali pa v Ljubljano, a vse drugo je ostudna laž! In potem ste rekli, doktore, da ne boste šli k pogrebu k nikomur in ne pustili zvoniti niti z malim zvonom, če ne bo hodil k maši in k vašim neslanim pridigam. Počasi, gospod! Cerkev smo mi zidali, zvonove smo mi kupili. Kdo je gospodar?! — Sicer pa vam ne zamerimo, ker je o vas splošna govoriča, da ste ne malo, ampak dosti prifrknjeni in da vam pod plešo eno kolesce »prehiteva«. Na pomoč, g. dr. Bleiweis!

— **Morala v »katoliških« farah.** Da ima Osilnica dvomljivo čast biti jedna najbolj »katoliških« far, mora biti že res, ker se je tako reklo razleco. V svoji sredi ima celo samo zgodbam sv. pisma znane osebe — »apoštole« sv. vere. Da pa ne pride ob to »častno« ime, skrbijo najbolj »katoliški« prebivalci te najbolj »katoliške« fare, baš v zadnjem času uprav »katoliških« škandalov! Pred dobrim tednom so fantje iz popolnoma klerikalne vasi B. potolkli skoro do mrtvega nekega Hrvata. Dika in čast poznim rodom pa bode »najbolj katoliški fari«, kar se je zgodilo pri procesiji za sv. leto. Pobožne ženske so namreč našle pri procesiji za sv. leto kake 3 do 4 mesece starega otroka ob potu, — smrdelo pa je neki po ter-pentinu in sličnih »rečnijah« daleč na okolu. Orožništvo pridno poizveduje po oni »devici«, ki je nekaj tako redkega »izgubila«! Poredneži se pa bledoličnim »devicam« rogajo, češ, da bodo morale na »štelungo«! — Interesantno bi bilo pa poizvedeti, odkod ti recepti za »odpravo«? Vsaj tu ni »Rodoljub« nikogar pohujšal, ker je še preklicano redko sejan, in se ga plesnive device boje kot vrag cerkve! Vrh vsega pa so bile take reči v Osilnici že znane, ko o »Rodoljubu« še nikdo sanjal ni!

— **Slaba kupčija?** V »Miru« čitamo nekako pritožbo, da letos obisk sv. Višarj ni bil tako mnogoštevilen, kakor se je pričakovalo z ozirom na »sveto

leto«. Romarji so prihajali v navadnem številu. Mislimo, da je tudi pri »navadnem številu« romarjev bil zaslužek pravizdaten in so gospodje lahko zadovoljni.

— **Nemško vojaštvo v Ljubljani.** Včeraj zvečer je dospelo iz Kitaja vračajoče se nemško vojaštvo — 32 častnikov in 860 mož — v Ljubljano in je bilo tu z vojaške strani slovesno sprejeto in pogoščeno. Ko je vlak prišel, je godba zasvirala nemško himno. Nemško vojaštvo je pozdravil feldmaršal vitez Chavanne. Na kolodvoru je bilo zbrano vse ljubljansko častništvo v paradnih oblekah. Za častništvo je bila pripravljena večerja na peronu in v čakalnici II. razreda, za moštvo v tovornem skladišču. Nemško častništvo je naredilo jako dober utis. Sami zali možje, »ohic« skoz in skoz. Vojaštvo je živahno in izvrstno disciplinirano, a dosti slabotnejše kakor naše. Seveda je bilo vse okusno dekorirano. Pri večerji je fml. Chavanne napil nemškemu cesarju, a je v svojem govoru običal in precej dolgo ni mogel nadaljevati. Feldmaršal Chavanne je potem napil nemškemu vojaštvu, major Förster pa fml. Chavanneu in avstrijskemu vojaštvu. Vojaštvo je dobilo samo večerjo, pijačo si je moralo samo kupiti. V Ljubljani je nekaj Nemcev iz Nemčije. Stikali so pač po kolodvoru, a da bi bil kdo iz vojne vračujočim se rojakom dal steklenico vina ali kako smodko, tega nismo opazili. Slovo nemškega vojaštva od avstrijskega je bilo prav pristrčno. Gosp. inspektorju Guttmannu in vsemu železniškemu urad-ništvu gre toplo priznanje za izborno in hitro funkcioniranje vsega železniškega aparata. Restavrater g. Hafner pa je bil za jako fino hrano in za uprav neverjetno hitro in točno postrežbo tako izvrstno preskrbel, da se je vse čudilo.

— **Društvo davčnih uradnikov na Kranjskem** ima svoje zborovanje v nedeljo 6. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v Ljubljani v hotelu »pri Maliču«.

— **Napaden orožnik.** Orožniški postajevodja g. Anton Kovačič je prišel dne 22. t. m. v Št. Lorenc in je hotel tam v gostilni Rasnožnikovi prenočiti. Že pred gostilno se je začel neki fant vanj zale-tavati in mu skušal vzeti sabljo. Pozneje se je zbralo dosti fantov okrog gostilne, ki so začeli razbijati po oknih. Gosp. Kovačič je vsled tega, da prepreči kako rabuko, ki bi fante spravila v nesrečo, šel iskat drugo prenočišče. Na potu pa ga je 10 do 15 fantov napadlo s poleni in ga težko ranili. Gosp. Kovačič je brez zavesti obležal na mestu, suknjo, kapo in nožnico njegove sablje so fantje vzeli v Temenico. Kovačič se je branil, dokler je mogel in jednega napadalca tudi ranil. Ko je začel že omagovati, je še sabljo daleč od sebe zagnal, da bi je fantje ne mogli rabiti. Napadalcu so že pod ključem.

— **Resnici na ljubav.** Dne 19. t. m. smo posneli iz uradne »Laib. Ztg.«, da sta posestnik Jurij Zorc iz Gabrja in njegov hlapec napadla nekega Antona Dobnikarja iz Teškega čela in mu vzela harmoniko. Zdaj smo sprejeli nasled-nje pojasnilo: Z ozirom na Vaše v št. 215 natisnjeno poročilo o cestnem napadu, konstatujem kot prizadeta oseba, resnici na ljubo sledeče: Prišedši s svojim prijateljem in sopotovalcem g. Rožnikom, gostilničarjem v Polhovem gradu okolu polnoči na svoj dom v Gabrje, našla sva ob mojej hiši k oknu, koder je spravljeno meso in druge vrednosti, prislonjeno le-stvo in na njej človeka, ki je po mojem mnenju moral imeti namen tatvine, spodaj pa še več mož, katerih v temi nisem spoznal. Zavpil sem »tatje« in v naglici pri-jel nekega črevljarja z Glinca, katerega sem dal v veži g. Rožniku v varstvo, sam pa šel pogledat, če ni morebiti kdo že v sobi. Prišedši od tam, šel sem zopet ven, da bi ujel še kakega znanega. V tem hipu utekel je Anton Dobnikar, ki je bil na lestvi — za njim pa je tekel moj hla-pec ter vrgel za njim poleno, s katerim ga je tudi zadel — jaz pa sem hlapcu naročil, naj ležečega ujame, ne pa — naj ga udari. Dobnikar pa je hlapcu ušel in med tem tudi že ujeti črevljar. To je bil fakičen dogodljaj — o kaki harmoniki jaz ničesar ne vem. Jurij Zorc, posest-nik v Gabrju.

— **Občinske volitve v Mozirju.** Iz gorenjesavske doline se nam piše:

Dne 16. t. m. bila je v Mozirju volitev v občinski zastop, in je, čudite se in strmite, zmagal naš Pongrac na celi črti. V vseh treh razredih so zmagali samo v mozirskem farovžu določeni od-borniki. Slava toraj marljivemu agita torju! Kako se je pa tudi trudil ta go-spodek! Napenjal se je že nekoliko preveč za svoje obilno in posvečeno telo. Ka-kor leta marljiva bučelica od cveta do cveta, tako je on hitel od kmeta do kmeta; priduševal jih je, da ne smejo voliti dru-gih odbornikov, kakor iste, kateri bodo v farovžu kot sposobni spoznani. In šlo je! Že ob polu sedmi uri bila je oznanjena maša z dvema blagoslovoma za — lepo vreme. V resnici je bil to samo volilni manevar za volilce, katere je naš kaplan s svojo farško avtoriteto takoj po maši na sé privezal ter jih gnal — kakor že-nejo biriči obsojenca na vislice — k vo-litvi. Zmaga toraj bila je njegova, in v novem občinskem odboru mozirskem se-dijo sedaj same farške korifeje — njim na čelu domači župnik. Pa skoraj bi s tem dopisom nekatere razžalil, kajti isti mislili so, da so za tako odlične odbor-nike, kakor sedaj sedijo v občinskem od-boru, premalo izobraženi ter so se takoj po volitvi odborništvu odpovedali. Slava jim! Za danes o tem dovolj, ako kdo želi več, smo na razpolaganje. Samo to še omenimo, da naj gledajo občinski odborniki za to, da v teku treh let ne bode pajčevina prepregala mozirske ob-činske pisarne, kakor predejo svoje zanjke okoli stranskega oltarja sv. Jožefa v farni cerkvi mozirski.

— **Bizeljsko vino.** Piše se nam z Bizeljskega: Letošnje leto smo imeli sploh ugodno vreme za svoje vinograde, tudi boleznj na trtah, kot trtna plesnoba in strupena rosa, sta se le sporadično po-javili. Upanje do dobre in obilne trgatve so imeli in še imajo kmetovalci tembolj, ker je kavčevina preobložena z obilnim grozdem (glavni nasad bizeljskih vino-gradov) in kar je še bolj pomenuto, da ta vrsta grozdja ni podvržena gnilobi. Kar je belega grozdja, se bode moglo prej po-brati, ker smo letos, kar se tiče zrelosti, pred lanskim letom napredovali, pa tudi zaradi tega, ker je bilo vreme v prvi po-lovici septembra neugodno. Zabilježiti se mora pametno ravnanje naših vinograd-nikov, da gnilobno grozdje v domačo po-rabo pobero, a drugo do popolne zoritve na trtah puste, zato imajo Bizeljčani iz-vrstno vino, katero slovi daleč čez mejo domačega kraja. Glavna bratev se prične z oktobrom in konča do polovice iz tega meseca. — Bog nam daj le lepo, toplo vreme. A. S.

— **Samomor.** Na Bučah pri Koz-jem se je v vasi Pijevce s puško vstrelil neki posestnik, po domače imenovan Feštajn. Zjutraj, ko je žena odšla iz hiše, je mož, ki je bil še v postelji, snel puško s stene in se je usmrtil.

— **Pri ustanovitvi gasilnega društva v Mali vasi pri Globas-nici na Koroškem** so se primerili, kakor naznanja »Mir«, izgređi. Nemci so napadli Slovence s kamni in s kozarci in jednega imej njih posestnika Vrtnika iz Čepič težko ranili.

— **Utopljenca so našli** dne 23. t. m. v Savi pri Dolskem. Isti je srednje velikosti, podolgastega obraza, ima črne lase in je 40—50 let star. Na sebi je imel stare svetlo-sive cajnaste hlače, ravnokaken telovnik, modrobarven predpasnik in Jaeger-srajco. Truplo je ležalo že najmanj tri tedne v vodi.

— **Z rešilnim vozom** so prepe-ljali včeraj popoldne v deželno bolnico M. G., stanujočo v Prulah šte. 5. V pija-nosti je padla na Karlovski cesti in se precej pobila.

— **Pobegnil je** danes dopoldne od zgradbe kanala v Miklošičevih ulicah prisiljenec Danijel Gross, pristojen k sv. Štefanu na Koroškem.

* **Vsestranski talent** je nemški cesar, ki je ravnokar strogo zaukazal, da se ne sme nikjer staviti kak spomenik, dokler ga sam ne pregleda in ne odobri. Kakor znano, naslikal je cesar Viljem svoje dni neko velikanško sliko, ki pa je baje zelo vzvišena, da jo razume le malokdo iz navadnih smrtnikov.

* **Legar.** V Bohumu na Nemškem razsaja strahovito legar, katoliške in

evangeljske bolnice so prenapoljene, ve-liko ljudi na dan umira. Vzrok legarju je nezdrava voda.

* **Osveta.** V nedeljo zvečer je čakal v zasedi zunaj Raztočane na Hrvaškem 47letni zlatar Vekoslav Rosetti, ki se je nevarno zaljubil v »mladostno« 32 let Franjko Rafin. Ta ni marala za njegove srčne bolje in je rajše šetala z mlajšim Franom Padoanijem. Ko se je približal tekmeč s svojo izvoljenko, polil je zlatar oba po obrazu z žveplasto kislino ter na to zbežal. Napadena sta hudo poškodo-vana, nesrečna Franjka bo najbrž popol-noma izgubila pogled, zločinca pa so že vtaknili pod ključ.

Književnost.

— **Nove kompozicije:** Prvo in največje glasbeno založništvo Mojmir Urbánek v Pragi, katero ima svoje fili-alke v Parizu, Moskvi, Zürichu in Lipskem izdalo je sedaj 8 novih kompo-zicij g. Jos. Prochazke, učitelja »Glasb. Matic« v Ljubljani, in sicer: Tri kom-pozicije za gosli in klavir in štiri duete za sopran in alto s spremljevanjem klavirja. G. M. Urbanek se je izrazil, da je pripravljen postati stalnim založnikom kompozicij g. J. Pro-chazke. Veseli nas, da po sodbi strokov-njakov jako nadarjeni skladatelj tako lepo razvija svoj talent. Skladbe se bodo go-tovo dobivale pri nas in bodo dobro došle našim prijateljem slovenske glasbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst 27. septembra. Poroča se, da je škof Šterk vse svoje premoženje, izvzemši neko volilo za svojega ne-čaka, določil za ustanovitev hrvatskega konvikta v Paznu.

Dunaj 27. septembra. Deželni maršal v Gališki postane vendar grof Po-tocki. Ministrski predsednik je pripo-ročal kneza Lubomirskega, posebno ker je tudi v naprednih krogih čislán, toda vpliv dvornih krogov je dosegel, da se je cesar odločil za reakcionar-nega grofa Potočkega.

Dunaj 27. septembra. Nemški ba-taljon je bil tu z veliko slovesnostjo sprejet. Ljudstva se je zbralo sila mnogo. Na kolodvoru je vojaštvo po-zdravil vojni zapovednik z velikim vo-jaskim spremstvom. Jeden del nem-škega bataljona je odkorakal v ce-sarski dvorec, kjer je shranil svojo za-stavo. Tam je videl tudi cesarja v uni-formi nemškega general-feldmaršala.

Neapolj 27. septembra. Uradno se razglša, da se ni primeril noben nov slučaj kuge. V noči od 24 na 25 je jeden bolnikov umrl. Izmed 80 izoliranih oseb ni doslej nobena zbolela. Na ladji »Otero« so izolirani vsi tisti delavci, ki so bili v dotiki z obolelimi za kugo. Tujih ladij se neče nobena v pristanu ustaviti. Dr. Sacconi, ki je študiral kugo v Indiji, upa, da se epidemija hitro za-duši. Prof. Santoliquido je izjavil, da je konstatirana bolezen skoro popolnoma gotovo bubonična kuga. Po vseh itali-janskih mestih je odrejeno strogo sa-nitarno nadzorstvo.

Narodno gospodarstvo.

— **Oskrbovalna komisija ces. in kr. vojaškega oskrbovalnega skladišča v Ljubljani** poroča trgov-ski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 1. oktobra t. l. ob 10. uri do-poludne v c. in kr. vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljubljani obravnava radi pre-ekrbe mletja eraričnega žita in radi vožnih cen za prepeljevanje žita v in iz mlinar. Obravnava se vrši na podlagi pismenih ponudb, katere se morajo do 1. oktobra t. l. 10. ure dopoldne zapečatene izročiti obravnavni komisiji. Lastniki mlinov, ki donesejo izpričevalo politične oblasti, da so solidni in zadostno premožni, so opro-šteni položitve vadija, kateri znaša pet odstotkov. Zmleti je do 1000 meterskih stotov rži. Ponudbe se morajo staviti za mletje in prevažanje žita, oziroma moke, in sicer ločeno. Natančni pogoji in ponud-beni vzorci se lahko vpogledajo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne pri c. in kr. vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljub-ljani.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 3. Dr. pr. 1112

V soboto, 28. septembra 1901.

Nova opera! Prvikrat: Nova opera!

Židinja.

Velika opera v petih dejanjih. Spisal E. Scribe.
Uglasbil Jacques Halévy. Kapelnik Bogomil Tomáš.
Režiser Josip Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Zasedelci ob 7.30. uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester al. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v torek, 1. oktobra:
Drugičrat velika opera: „Židinja“.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28-39)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. septembra: Jožef Slatner, knjigovodja, 36 let, Gospodske ulice št. 4, krvavenje pljuč.

Dne 21. septembra: Ivan Pahule, posestnikov sin, 39 let, Radeckega ceste št. 11, jetika.

Dne 22. septembra: Jožefa Mentoni, kolarjeva hči, 4 mes., Pristavske ulice št. 8, črevesni katar. — Katar Markovc, mestna uboga, 81 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost.

Dne 23. septembra: Jožef Doberlet, knjigovodje sin, 3 dni, Frančiškanske ulice št. 10, življenjske slabosti. — Marija Draka, dvornega svetnika žena, 70 let, Dvorni trg št. 1, spridenje jeter.

Dne 24. septembra: Jožefa Bokšič, strojevodja žena, 39 let, Dunajska cesta št. 12, vsled raka v želodcu. — Jurij Tomažič, agent, 51 let, Marije Terezije ceste št. 16, jetika. — France Potokar, stražnik, 48 let, Pristavske ulice št. 8, hrbtne sušice. — Katar Stresen, posostnica 60 let, Pri brvi št. 4, ostarelost. — Jožef Keržin, sedlar, 58 let, Karlovska zemlja št. 17, jetika. — Fran Šuber, dijak, 20 let, Pred prulami št. 23, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 22. septembra: Jera Jeras, zidarjeva vdova, 70 let, kap. — Antonija Čebulc, nadprednikova žena, 51 let, vsled raka.

Dne 23. septembra: Marija Bertoncelj, mlinarjeva žena, 45 let, vodenica. — Marija Otrin dimnarica, 56 let, jetika. — Marija Tomšič, pletarica, 67 let, jetika.

Dne 24. septembra: Matija Veit, gostač, 58 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 306-3 m. Srednji srčni tlak 756-3 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna padavina
26	9. zvečer	737.7	13.3	sl. zahod	dež	0.8 mm
27	7. jutraj	739.0	11.9	sl. svzhod	megla	0.0 mm
	2. popol.	740.2	19.3	m. svzhod del. oblak.		0.0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 15.0°, normala: 13.4°.

Dunajska borza

dne 27. septembra 1900.

Štupni državni dolg v notah	98.40
Štupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlata renta	118.85
Avstrijska krona renta 4%	95.55
Ogrska zlata renta 4%	118.30
Ogrska krona renta 4%	92.25
Avstro-ogrski bančni delnice	162.7
Kreditne delnice	612.50
London vista	239.10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.22 1/2
20 mark	23.39
30 frankov	19.01
Italijanski bankovci	91.95
0. kr. cekini	11.32

Kupi se takoj

dobro ohranjena oprava za manufakturno, galanterijsko in špecerijsko trgovino, isto tako železane zapora, kakor: vrata, okna itd. (2103-1)

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Naznanilo

Jutri v soboto, dné 28. t. m.

dopoludne ob 10. uri

se bode vršila na dvorišču „pri Vi-rantu“ na Sv. Jakoba trgu

javna dražba

2 močnih, lepih, za vožnjo utrjenih konj, 2 tovornih vozov in 1 manjšega voza (samca), 1 truge za pesek in 2 konjskih oprav.

Reflektantje se vabijo k tej dražbi ob določeni uri. (2109)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Kupi se 20 do 30 kosov „RODOLJUBA“ št. 36

z dné 12. septembra t. l. Ponudbe naj se pošljejo upravništvu »Rodoljuba« v Ljubljani. (2088)

Sprejemem takoj

spretnega potnika

s stalno plačo. (2081-3)

Josip Petrič

tovarna papirnih izdelkov v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. r. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansees, Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano j. r. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Anseesa, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Razglas.

Vsled nadvarstvenega dovoljenja se ponudbenim potom najboljšemu ponudniku:

1. **proda** v zapuščino Helene Mally spadajoča **zaloga mešanega blaga** prot. firme Herman Mally & Comp. v **Spodnji Idriji**, toda ne pod cenilno vrednostjo, ki se je pri sodni inventuri zapuščine določila na 17.058 K 53 h;

2. **da v najem** oziroma zakup za dobo 6 let za letno najmanjšo zakupnino 1600 K **prodajalnice, gostilna in vse posestvo**, obstoječe iz hiš st. 17 in 46 v Spodnji Idriji z gospodarskimi poslopji in nekaj sveta.

Blagovna zaloga je dobro založena s kurentnim, ne obležanim blagom, ki je cenjeno pod nakupno ceno. Prodajalnica in gostilna ste v lepi novi hiši na najugodnejšem mestu za trgovino, na kar se opozarjajo podjetni trgovci, ki bi se hoteli ondi naseliti.

Ponudbe, ki naj obsejajo tudi način poravnanja kupnine in jim je treba priložiti tudi 10% cenilne vrednosti kot **varščino**, sprejema do vštete 7. oktobra t. l. pooblaščenec varuha dr. Fran Horvat, c. kr. notar v Idriji, ki daje tudi nadaljnja pojasnila in vpogled inventarnega zapisnika, za kojega morebitne nedostateke se pa pri prodaji ne jamči.

Dokler varstveno oblastvo ml. dedičev ne določi, čegava ponudba se sprejme, ne more nobeden ponudnik podane ponudbe umakniti. Ako se skesa ponudnik, čegar ponudba se je sprejela, zapade položena varščina. S ponudbo se ponudnik podvrže navedenim pogojem. (2088-1)

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo popolnoma novo oskrbljeno zalogo

obleke za gospode, dečke in otroke

v najboljšem znano solidnem kroju po najugodnejši ceni.

Posebno praktične

(1923-6)

obleke za šolarje, haveloke in površnike.

Kot posebno špecijaliteto:

Obleke iz najbolj trpežnega angleškega ševijota v različnih barvah in desenh.

trgovski vajenec

sprejme se takoj deček iz poštene hiše.

Vekoslav Šesek

Sodražica.

(2080-2)

Za večjo špecerijsko trgovino na Juž. Štajerskem išče se v službo

prvi

trgovski uslužbenec.

Prosilci za to jako dobro plačano službo naj so, kolikor je mogoče, Slovenci in najmanj 30 let stari.

Oziralno se bode le na one gospode, ki se morejo izkazati s spričevali I. vrste, ki naj svoje ponudbe s priloženo fotografijo odpošljejo pod „J. 100“ na upravništvo »Slov. Narod«. (2072-2)

Velecenjene gospodinje!

Čas se bliža, ko se jajca draže,

Pravočasno skrbeti bo treba za njé;

Da Vam pa skrb olajšana bo,

Kupujte testenine, sveže, dobro blago.

Makaronov okusnih daleč iskati treba

Vam ni,

Ker v beli Ljubljani za iste tovarna stoji.

Odklonite testenine tuje, izdelane le za

oko,

Želodec Vaš po tujih zadovoljen nikdar

ne bo.

Mladina pesem že prepeva, (1977-3)

Da glas nje daleč na okrog odmeva:

»V sredi lepe naše domovine

Izdelujejo se najboljše testenine«.

Tovarnar testenin:

Ed. Zelenka v Ljubljani.

Šivalnih strojev
tovarniška zaloga
IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje

renomiranih

Dürkopp-koles

(951-21) in

Waffenräder.

Izgubil je

nekdo zelen denarnik z nekoliko drobižem ter z jako majhnim nožičem za smodke, z 2 blagajniškima ključema in malim koledarjem v ponedeljek popoldne ob priliki vojaškega pogreba.

Pošteni najditelj naj odda ta denarnik z vsebino proti nagradi 10 kron mestnemu magistratu. (2101)

1 ali 2 učenca

sprejme

U. Cotman

trgovina s papirjem, v Ljubljani, Mestni trg. (2108-1)

V najem se dá

hiša z gostilno in prodajalnico, s kovačnico in z zemljiščem (6 oralov) na več let po dobrih pogojih.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Hiša se prodaja

na ugodnem kraju v Dobu št. 97, blizu Domžal, pripravna za vsako kupčijo ali prodajalnico, zdaj je v hiši mesnica. Pri hiši je velik vrt, prostorna klet in hlev. (2110-1)

Izurjeno prodajalko

vsprejemem takoj. Le take naj se oglašé. (2070-3)

M. Elsner

trgovina z mešanim blagom v Litiji.

Čitajte

„Novo Sunce“

mesečnik za proučevanje psihijskih pojavov.

Izdaja in urejuje dr. Hinkovič v Zagrebu

Jurišičeva 49.

Doslej so izšli 4. zvezki. Plačata se 2 kroni do konca leta, 4 krone do konca junija 1902.

Novi abonenti dobivajo vse dosedaj izišle zvezke brezplačno. (1975-3)

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.

Čitajte „Novo Sunce“.